

זה הדדדד

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 4, 23 בינואר 2019

המחנה הצבאי

בהיעדר מחנה דמוקרטי רחב ופעיל, מנציחה ומצניחה המערכת הפוליטית עוד ועוד גנרלים

מתומכי מנהיגים אלה (יותר ממיליון ישראלים) מעוניינים לראות אותם משלבים כוחות. לטענת היוזמה, איחוד זה "יחזיר את המדינה למסלולה".

השאלה המתבקשת היא מהו אותו מסלול: המשך הכיבוש?

אפליה גוברת של האוכלוסייה הערבית? העמקת ניצול העובדים? הרי, כל הגנרלים שהצטרפו לפוליטיקה היו חלק בלתי-נפרד מ"מסלולה" של ישראל הנוכחית. כולם נטלו חלק בדיכוי הפלסטינים ואף פיקדו על הרפתקאות צבאיות רצחניות. כולם גם היו ל"אנשי עסקים", קרי הצטרפו בחדווה לשורות מעמד מנצלי העובדים.

ומה הבשורה שבפיהם של הגנרלים? המסר היחידי של ברק הוא "רק לא ביבי"; גנץ מביטח "לתקן את חוק הלאום", במקום להתחייב לבטל אותו כליל ובהקדם; יעלון הוא איש ימין קיצוני מובהק אך "מוסרי" ו"ממלכתי". ואשכנזי? הוא שותק, כדרכם של גנרלים בפוליטיקה.

כך עוצבה ישראל כמדינת-הפיכה-צבאית-ללא-הפסקה, ללא צורך בטנקים סביב משכן הכנסת. הגנרלים פועלים כמעין גילדה לשימור כוחם ולהנצחת מקומו של הצבא כאחד המוסדות החזקים והיציבים של הקפיטליזם הישראלי.

הצבא מושל על הקולוניות; הצבא שומר על הסדר החברתי הבורגני; הצבא מצמיח את "אומת הסטארט-אפ" ומכשיר את רבבות עובדיה; הצבא הוא גורם מרכזי ברכישת נשק, תחמושת ושירותים ממפעלים ומתאגידים גדולים; הצבא קובע את תקציבו במסגרת תקציב המדינה; הצבא גם מסמן מדי יום "איומים" חדשים. ועכשיו אומרים לנו שמפקדיו (בעבר) מציעים "תקווה". כאילו שלאיום הגדול על כולנו לא אחראים דווקא מפקדי הצבא הבכירים.

הבדיחה מספרת שקיימת רק מדינה אחת ברחבי כתבל בה לעולם לא תתחולל הפיכה צבאית: ישראל. זאת מפני שבישראל הגנרלים תמיד בשלטון. זו אכן בדיחה, אבל בדיחה עצובה למדי. אין בנמצא שום מפלגה ממסדית-

ציונית שאינה מחפשת אחר "דמות ביטחוניית בכירה".

המפלגות אינן מחפשות מדען דגול, אדם שתרם לקידום השלום או פעילה נחושה לזכויות נשים. רק "אישיות ביטחוניית" עשויה להעניק לרשימות נראות ממלכתית ומכובדת.

כך היה גם במערכות בחירות בעבר, אבל דומה כי במערכת הנוכחית הגיע מספר הגנרלים בזירה הפוליטית לשיא כל הזמנים.

ככל שהכוחות שוחרי הדמוקרטיה נחלשים, כך מתעצמת נוכחות הגנרלים.

כל מי שנסע בדרכים בימים האחרונים, ראה את הגנרלים בשלטי חוצות גדולים (ויקרים!). זאת במסגרת "יוזמה רחבה", הקוראת ליאיר לפיד, בני גנץ, אבי גבאי, ציפי לבני, אהוד ברק, משה (בוגי) יעלון וגבי אשכנזי "לאחד את השורות" (אגב, האם יש לעמוד בשלושות?).

בכרזה מככבים ארבעה רמטכ"לים לשעבר: ברק, גנץ, יעלון ואשכנזי. לבני איננה גנרלית בדימוס, אך שירתה שנים ארוכות במוסד. כאשר היא התמודדה לראשונה על מקום ברשימת הליכוד בבחירות לכנסת ב-1986, השיקה את הקמפיין "ציפי לבני – שם שהוא מוסד".

יוזמת "בלי איחוד – הקול אבוד" (ר' צילום) מכוונת לאיחוד השורות נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו, המוסיף לככב בקמפיין אישי שראוי לכנות "לפוצץ כל איחוד כי ממילא הכל אבוד". היוזמה יצאה לדרכה, לאחר שסקר שערך בשבוע שעבר מכון טלסקר הראה כי יותר מ-79%

ההר הוליד צרצר

"עשרות דיפלומטים אמריקאים המסונפים לשגרירות ארה"ב בהוואנה, בירת קובה, התלוננו על קולות שגורמו למגוון תסמינים, לרבות כאבי ראש, בחילה ואובדן שמיעה. לאחר שנבדקו כ-25 מהם, האשים הממשל האמריקאי את 'שירותי הביטחון של קובה'. קובה הכחישה זאת ואף דרשה להקים ועדת חקירה משותפת, אך האמריקאים סירבו.

המסר של ממשל טראמפ היה חד משמעי: קובה משתמשת בנשק חדיש וסודי המשמיע קולות. אלא שכעת, למעלה משנה לאחר מכן, מתברר כי אין שום קשר בין הקולות המתמשכים ששמעו עובדי השגרירות לבין נשק סודי, כביכול. שני מדענים הציגו הוכחות לפיהן הצלילים היו בסך הכל צרצורים של צרצרים. אלכסנדר סטאבס מאוניברסיטת קליפורניה ופרננדו מונטאלגרה מאוניברסיטת לינקולן בחנו הקלטות של הרעשים שתאמו לשירתם של סוגים שונים של חרקים, ובעיקר לשירתו של קריקט הודי קצר-זנב. צרצורו של חרק זה מוכר כצורמני ורועש במיוחד. לדברי סטאבס, מדובר ב'צלילים חזקים מאוד, שאפשר לשמוע אפילו כשאתה נוהג במשאית'."

(אל פאיט, "10.1")

האידיאולוגיה במפלגתו של יאיר לפיד

"להגיד לך את האמת, לא מעניין אותי להיות מספר שש או 12, העיקר להיות שם, בכנסת'."

(רם בן ברק, סגן ראש המוסד לשעבר, בכנס "יש עתיד", 8.1)

יש לו הכבוד להיות טפט

"זה כבוד עבורי להיות מאחורי יאיר לפיד, להיות לו תפאורה'."

(סרחיו גולצמן, חבר מועצת העיר פ"ת, בכנס "יש עתיד", 8.1)

לא רק צ'נוב: גם פרויד היא לא קראה

"משהו שקרה שם בדרום בסוף השבוע גרם לתת-מודע של שרת התרבות והספורט להתפרץ. בראיון נשאלה השרה מי רגב אם היא רוצה כבר להיפרד מתיק התרבות, וענתה בלי למצמצם: 'בהחלט. אני חושבת שעשיתי מהפכות אדירות בתיק. אני חושבת ששני שרים אחריי לא יצליחו לתקן את מה שעשיתי'."

(נירית אנדרמן, "הארץ", 13.1)

חרדים לדיוור

"שיבנו באזור נחל שורק. יש שם מקום. איפה ששמו חלק מהמפונים מגוש קטיף. מה רוצים, לשלוח את החרדים לכסיף? ליהודה ושומרון? אני לא חושב שהציבור החרדי צריך ללכת לשם. עם כל הכבוד, אנשים יודעים בדיוק מה קורה. הפתרון הוא באזורים מסוג נחל שורק, מזרחית לראשון, ליד חפץ חיים. זו דוגמא אחת. יש מקומות שבהם יש גם אזורים תעשייה ומקומות תעסוקה. זה נורמלי ואפשר לגור שם. הציבור החרדי כבר לא כנוע וציינתן. עלולה להתפרץ בו מחאה על מחירי הדיוור'."

(ח"כ משה גפני, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, "גלובס", 14.1)

ח"כ נאוה בוקר משלשלת בשבילך

"כמו בכל מחזה טוב, גם בסרטון התדמית על הישגיה של נאוה בוקר בכנסת ישנה עלילת אהבה ועלילת מלחמה. אם כבר מדברים על הישגים של ח"כ נאוה בוקר, הרגע הבולט שלה מהכנסת ה-20 היה כשהתבצרה בשירותים כדי לא להצביע נגד הצעת החוק של אילן גילאון להשוואת קצבת הנכים לשכר המינימום. נמסר שחברת הכנסת סובלת משלשול. בוקר שלם עמדה בלחצים וסירבה לצאת ולסכל את החוק הראוי. הצעת סיסמה לנאוה בוקר: 'נאוה בוקר, משלשלת בשבילך'."

(מורן שריר, "הארץ", 14.1)

דברים בשם אומרם

כחלון נטו כישלון

"כחלון מסמס את התכנית המרכזית והטובה ביותר להצלת הדיוור הציבורי, 'לגור בכבוד', וכך זנח את העניים והשכבות המוחלשות. למרות שהוא מדבר הרבה, בסוף הוא נטו כישלון. הוא נטש את השכבות המוחלשות בצדי הדרך'."

(חגי רזניק, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון לשעבר, רשת ב', 12.1)

הממלכה להחלשת האישה ולא-שוויון מגדרי

"בתי המשפט בסעודיה יידרשו להודיע לנשים כשבעליהן מתגרשים מהן. זאת בעקבות תקנה חדשה שתיכנס לתוקף. גברים רבים בסעודיה מתגרשים מנשותיהם ללא ידיעתן. בעקבות תופעת 'הגירושים הסודיים', ישנן נשים שאינן מודעות למצבן המשפחתי החדש ואינן יכולות להגן על זכויותיהן. התקנה החדשה מחייבת את בתי המשפט לעדכן נשים באמצעות מסרון על פסקי דין המאשרים את הגירושים'."

(לה מונד, "8.1")

מכתבים למערכת

המאבק האנטי-פשיסטי בברזיל

בסקירה שראתה אור בגיליון הראשון של שנה זו של "זו הדרך", תחת הכותרת "ברזיל: חזית נגד הפשיזם", נפלה טעות.

במאמר נכתב, כי "מפלגת העובדים התאחדה לאחרונה עם מפלגת המולדת החופשית (PPL) וכן הכריזה על יצירת בלוק פרלמנטרי יחד עם המפלגה הסוציאליסטית הברזילאית (PSB) ועם מפלגת העבודה הדמוקרטית (PDT)". אך מפלגת המולדת החופשית, שהקימו ב-2009 פעילים לשעבר בתנועת הגרילה "8 באוקטובר", התאחדה בדצמבר 2018 עם המפלגה הקומוניסטית של ברזיל (PCdoB), נטמעה בה וחדלה להתקיים באופן עצמאי.

למפלגה הקומוניסטית זו היו כ-30 אלף חברים, נבחרים בפרלמנט הארצי ובפרלמנטים האזוריים ופעילים באיגודים המקצועיים ובאגודות הסטודנטים. עוד בטרם נבחר הנשיא הפשיסטי ז'איר בולסונרו לנשיאות, כרתו מפלגת העובדים והמפלגה הקומוניסטית של ברזיל ברית נגד הימין. הן אף הריצו במשותף מועמדים לתפקידי נשיא ברזיל וסגניתו. יצוין שמפלגת העובדים, חרף מפלתה בבחירות לנשיאות, היא הסיעה הגדולה בפרלמנט הפדרלי היושב בברזיליה הבירה.

רוי מ', ריו דה ז'ניירו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ניצד סיקרה התקשורת הישראלית את חוק הלאום

מחקר חדש של ד"ר יובל גוז'נסקי וד"ר מוטי גיגי בדק איך התייחסו שישה כלי תקשורת בעברית ובערבית לתהליכי חקיקת החוק

כרזה אינטרנטית של חדש נגד חוק הלאום שפורסמה בשבוע שעבר

אשר לסוגיית הייצוג: בכל כלי התקשורת בלט תת-ייצוג מגדרי לנשים כמרואיינות וכותבות לגבי חוק הלאום. בכלי התקשורת בעברית היה גבוה שיעור המרואיינים היהודים משיעור המרואיינים הערבים, ובכלי התקשורת בערבית בלטה תמונת ראי (אם כי בעצימות נמוכה יותר). גיל המרואיינים נע לרוב בין 36 ל-65, וניכר ייצוג אפסי של צעירים (עד גיל 35). לפי החוקרים, תתייצוג של צעירים משמעו התעלמות מהם ומסגור הנושא כלא שייך לעולמם. רוב המרואיינים בנושא היו נבחרים ציבור, וניתן מקום מועט בלבד לדעת מומחים במישור המשפט הלאומי והבינלאומי לגבי משמעות החוק. גם בקרב נבחרים הציבור בלטה דיכטומיה בין כלי התקשורת העבריים לאלה הערביים: מרבית נבחרים הציבור שכתבו ורואיינו בעיתונות בעברית היו מהימין הפוליטי, בעוד שרוב נבחרים הציבור שצוטטו בעיתונות הערבית היו מהשמאל (היהודי והערבי). מצא נוסף מלמד כי בעיתונות בעברית הובלטו טיעונים של מרואיינים בשאלת הזהות היהודית. לעומת זאת, מצאו החוקרים כי בעיתונות בשפה הערבית הובלטו טיעונים סביב סוגיית הגזענות ודנו בשאלת האפרטהייד. הבדל זה, לפי החוקרים, מעיד על מסגור שונה אשר התקיים בשיח העיתונאי בשתי השפות: בעוד שבתקשורת בעברית מוסגר חוק הלאום כחוק שעוסק בביסוס הזהות היהודית של המדינה, הוא מוסגר בעיתונות בערבית כחוק גזעני.

לקראת הבחירות לכנסת ה-21 באפריל 2019, התעורר מחדש הדיון סביב חוק הלאום: בחודש האחרון מפגינה קבוצת מחאה דרוזית ברחבי הארץ מול בתיאם של פוליטיקאים בדרישה שיצהירו על כוונתם "לבטל" או "לתקן" את החוק.

בעקבות הפגנתם מחוץ לביתו של בני גנץ (חוסן לישראל), התבטא האחרון (14.1) שיפעל ל"תיקון החוק". שרי הליכוד, מצד, עטו עליו בטענה כי "הוכיח את היותו איש שמאל". בהצהרותיו הפומביות בחודש האחרון, רובן ככולן בעמוד הפייסבוק שלו, ציין ראש הממשלה בנימין נתניהו את חוק הלאום פעם אחר פעם כהישג הראשון בחשיבותו של ממשלת הימין האחרונה.

ניכר שהדיון סביב חוק הלאום לא שכך בציבור הישראלי. על רקע זה, ראה אור באחרונה מחקר חדש שנעשה בחסות מכון דב לאוטמן למדיניות חינוך. את המחקר הובילו ד"ר יובל גוז'נסקי וד"ר מוטי גיגי (שניהם ממכללת ספיר), והוא עוסק באופן הסיקור והדיון של אמצעי התקשורת בישראל בעניין חוק הלאום בשלוש השנים שקדמו לאישורו.

מחקרם בדק 540 כתבות שפורסמו בנושא חוק הלאום מאז מארס 2015, עם הקמת הממשלה ה-34 בראשות בנימין נתניהו, ועד מועד אישור החוק בהצבעה בכנסת, ב-19 ביולי 2018 (בתמיכת 62 ח"כים מול 55 מתנגדים).

ממצאיהם המרכזיים מלמדים על ארבע מגמות: ראשית, העיתונות מסגרה את הוויכוח על החוק בעיקר סביב נושאים סמליים, וזאת במקום דיון מעמיק במשמעות החוקתית שלו; שנית, הטיות חדשותיות של הדיווח העיתונאי הבלטיטו שיח תחרותי, סנסציוני ואישי, במקום מסירת מידע ופרשנות מהותיים העשויים לאפשר לאזרח לגבש עמדה פוליטית מושכלת;

שלישית, עיתונים שונים בחרו להבליט סוגיות נפרדות, הנתפשות כתואמות את עמדות קוראיהם (הן בעברית והן בערבית). לטענת החוקרים, מדובר בהיעדר דיון דמוקרטי עשיר ומגוון ובפרקטיקה המחזקת את העמדות ה"מקוריות" של כל קבוצה בחברה;

ורביעית, החינוך לדמוקרטיה ולשותפות בישראל עלול להיפגע מכך שהעיתונות לא קיימה דיון ציבורי מעמיק סביב העובדה שהבסיס לחוקה עתידית של מדינת ישראל נכתב באותם ימים.

עוד הם מצאו, כי העיתון "הארץ" פרסם את הסיקור הנרחב ביותר ביחס לחוק (בעשרות אחוזים יותר מאשר העיתונים האחרים). כמו כן, העיתונים "הארץ" ו"מקור ראשון" נתנו מקום נכבד למאמרים ולטורי דעה בנושא; זאת בעוד שאתר "וואינט" והאתרים בשפה הערבית שנדגמו ("פאנט", "פנורמה" ו"א-סנארה") פרסמו בעיקר כתבות וידעיות.

נציג חד"ש במועצת רהט

חסין אל עובר, פעיל חד"ש וחבר מק"י ותיק ברהט, הצטרף לעשייה. אל עובר הוביל את הפעם הקודמת (1990) שהייתה נציגות לאנשי חד"ש במועצת רהט. אז הייתה הנציגות במסגרת הרשימה "תחלוף רהט", ואלה היו הבחירות הראשונות למועצת העיר רהט.

כדי לייצר מודעות לעצמת הקהילה וללכידותה, התחלנו בקמפיין למען חד"ש כבר בבחירות הארציות (שהתקיימו כמה חודשים לפני הבחירות המוניציפליות של 2015). רשמנו הצלחה ראשונית: כ-600 קולות ניתנו ברהט לחד"ש.

בבחירות המקומיות של 2013 רצה הרשימה תחת השם "רהט ללג'מיע". זאת בהשראת הרשימה "עיר לכולנו" שחד"ש ודב חנין הובילו בתל אביב בבחירות של 2008. במערכת הבחירות של 2013, לאחר שלמדנו שכוח ההצבעה של הקהילה אינו מספיק, החלטנו לחבור לרשימה בראשות עטא אבו מדיעים. הרשימה השיגה מנדט והצטרפה לקואליציה, אך גם בשל נסיבות שונות, הנוכחות בקואליציה לא יצרה כוח והשפעה בהיקף מספיק.

רשימת חד"ש פורצת דרך

בבחירות המקומיות של 2018 החלטנו לרוץ כחד"ש ברשימה בשם "רהט ללג'מיע", שהאות שלה "רו" וגם שהמועמד הראשון, מאג'ד, יתמודד גם לראשות העיר. המועמדים האחרים היו ממשפחות גדולות יותר, הזוכות, במסורת הקיימת, בכבוד-יתר. למרות הסיכויים האפסיים שלי, מאג'ד, היה לי חשוב להעניק גאווה לבני הקהילה שלי.

הזמנו לרשימה נציגים של משפחות נוספות שהמסורת אינה חולקת להם כבוד, ונמנענו מלהצטרף לרשימות שמרניות המעניקות כוח רב למסורת משפחתית.

רשימת חד"ש הייתה אפוא לא רק של אפרו-בדואים, אולם הם איישו את המקום הראשון והשלישי ברשימה. לדאבוננו, למרות שהחלטנו שאישה תאייש את המקום השני ברשימה, לא הצלחנו לשכנע נציגה להצטרף לרשימתנו. הבשורה הטובה היא שלמרות המכשולים, "רהט ללג'מיע" השיגה נציג למועצה. זה קרה בזכות ההתעקשות והעבודה הקשה של פעילים רבים.

אני, יעלה, יכולה לספר כי כאשר הגעתי לתמוך בפעילים ברהט במערכת הבחירות המקומיות, ראיתי בעיניהם זוהר וגאווה. תומכי הרשימה התמודדו ללא הפסקה עם מתנגדיה. היו שניסו לקנטר את פעילי "רהט ללג'מיע" בשאלות כמו: "מה אתם חושבים לעצמכם?", והיו שניסו להפעיל כוחם ודרשו ממני שאפסיק לתמוך ברשימה באופן פומבי ורשמי.

אך למרות המכשולים, המסר של הרשימה, שהיה חוצה-משפחות וחוצה-חמולות – רהט היא לכולם – עבד. זה מסר של תקווה, בעיקר לצעירים, שאפשר לבנות זהות פוליטית שאיננה קשורה דווקא במשפחה זו או אחרת.

המסר הפוליטי של חד"ש וההצלחה שנחלנו כרשימה החדשה היחידה במועצת העיר רהט הפכו את הזלזול באות "רו", לקריאת "וואו" גדולה. בכל משפחה ברהט, בכל קלפי בעיר, היו בוחרים שבחרו באות "רו" בקלפי. הצלחנו, ומבחינתנו זו רק ההתחלה.

יעלה רענן ומאג'ד כנאלת

"תקוותנו גדולה, הצביעו ו" - כרזת בחירות של רשימת "רהט ללג'מיע" (צילום: הרשימה)

בימים אלה, יש מי מבין השותפות ברשימה המשותפת הטוענת שחלקה של חד"ש ברשימה לכנסת ה-21 צריך לקטון משום ש"חד"ש נחלשה בבחירות המקומיות האחרונות".

טענה זו היא סילוף של המציאות, שכן בסיכום כולל לא נחלשה חד"ש בבחירות המקומיות. יתר על כן, חד"ש גם פרצה בבחירות אלה מחסומים והשיגה ייצוג שלא היה קודם. דוגמא חשובה ומעודדת בהקשר זה היא ההצלחה של חד"ש ברהט. באוקטובר 2018, נבחר נציג של רשימת חד"ש למועצת העיר רהט – העיר הערבית השנייה בגודלה בישראל, בה גרים למעלה מ-60,000 תושבים.

הרשימה, ששמה "רהט ללג'מיע", השיגה כ-1,400 קולות, שהספיקו למנדט אחד מתוך 17 חברי מועצה. כיום הרשימה שותפה בקואליציה העירונית ומהווה מעין לשון מאזניים עבורה, ועל כן זוכה בכוח רב בזירה העירונית.

התארגנות והתנסות ראשונה

החברות בינינו, מחברי רשימה זו, החלה לפני כעשור. ההצלחה ברהט הייתה פועל יוצא של התחזקות הפעילות המשותפת שלנו למען הנגב כולו, ולמען שלום, שוויון וצדק בישראל.

לפני כחמש שנים פנו אליי, יעלה, חברים מהקהילה האפרו-בדואית (ממוצא אפריקאי-שחור). הם סיפרו שבכוונתם להקים כוח פוליטי ברהט. הקהילה האפרו-בדואית סובלת מגישה גזענית כלפיה ואינה מצליחה לקבל את חלקה במעט המשאבים שישנם בעיר: מגרשים לבניית בתים, שיפוץ כבישים, חינוך ושירותים עירוניים. כתוצאה מכך, עוניה של קהילה זו חמור יותר בהשוואה לעוני שממנו סובלת כלל האוכלוסייה הערבית בנגב. עם קהילה זו נמנים כעשירית מתושבי העיר.

נעניתי בשמחה, וזאת בתנאי שאפעל בכובע של חד"ש. באתי למפגש עם כמה עשרות מהקהילה, ובמפגש זה תרמתי מהידע שלי לגבי תופעת הגזענות, וכיצד היא פועלת. את ניסיוני רכשתי בפעילות למען תושבי הנגב הערבים וגם באקדמיה. מאוחר יותר למדתי מחברי הקהילה, כי באותם ימים הם הפנו אותה בקשה גם לאחרים, אך בסופו של תהליך הם העדיפו לחבור אל חד"ש.

למה לא פריימריז פתוחים

מאת יוסף לאור

עובדים ואיגודים מקצועיים, חברי כנסת בעבר ובהווה ונציגי ונציגות ארגוני צעירים, סטודנטים ונשים.

השיטה בחד"ש מעודדת השתתפות דמוקרטית של מעגלים רחבים, מבטיחה ייצוג לכל יישוב בארץ שבו ניתנו קולות לחד"ש בבחירות הכלליות ומעניקה סיכוי לפעילים פוליטיים רבים שלא שילמו עשרות אלפי שקלים למומחי יחסי ציבור.

ד"ר ראיף זריק חשף באתר "כל אל-ערב" (16.1) את המסתור מאחורי דרישתו של טיבי לקיים פריימריז פתוחים ברשימה המשותפת. זריק כתב: "במצב עניינים זה הופך חבר הכנסת כוכב תקשורת [...] בלי שום יכולת או רצון בהנהגה,

בהובלת דעת קהל פעילה, בהשפעה על המציאות או ביצירת בריתות רחבות. הפוליטיקה הופכת תכנית ריאליטי דוגמת 'דה וויס' והמנהיג הופך דומה לשחקן או לזמר מפורסם".

זריק הוסיף:

"חד"ש ובל"ד הן מפלגות עם מבנה ומוסדות שאפשרו להן להתגבר על לכתם של מנהיגיהם: תופיק טובי, תופיק זיאד ומוחמד ברכה הלכו וחד"ש עודנה; כך גם עזמי בשארה, ג'מאל זחאלקה וחנין זועבי הלכו ובל"ד נשארה".

טיבי, מצדו, בניסיונו לרומם את מעמדו הציבורי, בחר בשבוע שעבר (15.1) להוריד מערכה של הרשימה המשותפת. בריאיון לאתר "שיחה מקומית" הוא הרחיק וטען כי תכנית 922 אינה יכולה להיחשב הישג של הרשימה המשותפת. התיכנית, הנחשבת אחד מההישגים הגדולים של הרשימה, סייעה להעברת תקציבים של מאות מיליוני שקלים לרשויות המקומיות הערביות.

טיבי, למרות שבעבר ניסה לקחת קרדיט על גיבושה, כינה אותה "תכנית אמיר לוי, ראש אגף התקציבים לשעבר". הוא הוסיף וטען כי איש המפתח בציבור הערבי מאחורי התכנית היה מאזן ע'נאיים, ולא יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש).

האזכור איננו מקרי, כמוכך, שכן שמו של ע'נאיים נקשר בשבועות האחרונים ברשימה חדשה לכנסת שטיבי מנסה לגבש.

בניגוד לדברי טיבי, הרשימה המשותפת היא כוח פוליטי חשוב שיש לשמור עליו למען האינטרסים של האזרחים הערבים והיהודים, ולמען בנייה של מחנה רחב נגד מדיניות הכיבוש והגזענות.

במהלך פעילות הרשימה המשותפת נחשפו בעיות וטעויות (סוגיית הרוטציה, קשיים בתיאום בין המרכיבים, פרשת באסל ע'טאס ועוד). שילוב כוחות של ארבעה כוחות פוליטיים שונים מותיר באופן טבעי חילוקי דעות טקטיים קצרים בתקשורת ביניהם.

העמדה האחראית ביותר כעת היא להכיר בטעויות שנעשו, אך להישיר מבט לקראת הבחירות הקרובות ולהמשיך את שותפות חשובה זו במאבק בימין הקיצוני.

אחד מנימוקיו של ח"כ אחמד טיבי (תע"ל) לפרישתו מהרשימה המשותפת – אי-קבלת דרישתו לקיים פריימריז פתוחים בחברה הערבית לקביעת הרכב הרשימה המשותפת. מנסור עבאס, ראשה החדש של מפלגת רע"ם האסלאמית, יישר קו עם טיבי והצטרף לדרישה לערוך בחירות כאלה כבסיס להמשך קיומה של הרשימה המשותפת.

נניח לרגע אחד למופרכות של דרישה זו ולעובדה כי בחירות מקדימות בציבור הערבי בלבד מוחקות בפועל את קהל היעד של המשותפת בציבור היהודי.

נתעלם לרגע מכך שעבאס וטיבי, שניהם, מנופפים בדרישה לשיתוף הציבור ככסות לרדיפתם אחר כיסאות ותפקידים: שניהם מעוניינים להוביל את הרשימה המשותפת

בעצמם ועניין הבחירות המקדימות הוא טיעון בדרך להבטחת הכיסא.

הנקודה העיקרית שאני מבקש להדגיש היא – פריימריז אינם ערובה לדמוקרטיזציה של מפלגה או רשימה, ולעתים קרובות תוצאתן היא ההיפך הגמור.

ראו, למשל, את הפריימריז הפתוחים של מרצ. בעלות של 80 שקלים קונים את הזכות לבחור ולהיבחר לרשימה של מרצ לכנסת. שיחות עם חברים בשמאל גילו לי כי חלקם התפקדו למרצ על מנת לקדם מועמדים מסוימים. רוב המתפקדים האלה כנראה לא יצביעו למרצ, ואולי גם לא הצביעו עבורה קודם לכן, אך תשלום של עשרות שקלים מקנה להם את הזכות להשתתף בהכרעות חשובות של המפלגה.

במקביל, עשרות מועמדים התפקדו למפלגות נוספות (כמו הליכוד או העבודה) בלי שהיו אי פעם פעילים במסגרתן, כדי לנסות להתברג במקום ריאלי לקראת הבחירות לכנסת ה-21. מפלגות פוליטיות עבורם הן במה זמנית ותו לא, ולא בית פוליטי של ממש.

כמקובל בשוק הניאו-ליברלי, בוחנים מתפקדים את ההיצע ובוחרים לרכוש דימויים. המועמדים, מצדם, משלמים עשרות אלפי שקלים ליועצי תקשורת, לאנשי מדיה חברתית ול"פעילי שטח". כך הם מקדמים את עצמם בעלות רבה, מייפים את דימויים הציבורי בממון רב, ומנסים לקנות בכסף מקום בכנסת ה-21.

בזירה הפוליטית מבטיחים לנו "פוליטיקה חדשה", כשבפועל מתחזקת ההגמוניה הניאו-ליברלית במערכת הפוליטית כולה, חשוב לזכור שקיימות חלופות לשיטת הפריימריז הפתוחים הניאו-ליברליים.

כך למשל, תבחר חד"ש את נציגיה לכנסת ה-21 ב-1 בפברואר במועצה המונה 940 צירים. 70% מהצירים ייבחרו בסניפי החזית ברחבי הארץ, ו-30% מהם משוריינים מכוח היותם נבחרי ציבור, ראשי רשויות וסגנים, ראשי ועדי

القائمة المشتركة הרשימה המשותפת

החל משפטם של מנהיגי השמאל בטורקיה

השחצנית של ארדואן או של מטרתו (אסלאם פוליטי). רבים נוטים להציג את המצב כתחרות בין דתיות לחילוניות, או בין אסלאם למערב. אך קווי השבר בטורקיה, כמו ברוב מדינות העולם, מסמנים תהליך התמוטטות מבנית איטי של המערכת הקפיטליסטית העולמית. זו נערכת מחדש כהתעוררות של פוליטיקה לאומנית וסמכותנית בתגובה למשבר הקפיטליזם.

מחטף הכוח הביצועי של ארדואן מזכיר את הנטיות הפופוליסטיות, את הדמוקרטיה הלא-ליברליות ואת ההתנגדות להגירה ולגלובליזציה המתגלות ברחבי עולם: בהונגריה של ויקטור אורבן, "באלטרנטיבה לגרמניה" (AfD), במפלגת "הדמוקרטים השוודים", ב"מפלגת העם הדנית". תפישות אלה שרטטו מחדש את המפה הפוליטית של אירופה.

פייגין יוקסיקדאג וסלחאטין דמיטראש (צילום: הומניטה)

במזרח התיכון ריסקו מגמות אלה את גל ההתקוממות הדמוקרטיות ובמקומן עלו הדיקטטורה הצבאית של סיס, המאפיה הרפורמיסטית של מוחמד בן-סלמאן בסעודיה ואימוץ גלוי של אתנוקרטיה יהודית בחוק הלאום הישראלי. באזורים אחרים תפישות אלה מקבלות ביטוי בלאומנות ההינדית של נרנדרה מודי, בימין הפופוליסטי הקיצוני של ז'איר בולסונארו בברזיל ובמדינת המשטרה של רודריגו דוטרה בפיליפינים. כולם מאששים את המגמה העולמית שמייצגה הגדול הוא נשיא ארה"ב דונלד טראמפ.

כותרת הגיליון שך MERIP שממנו הובא תרגום המאמר הראשי היא - "מתעמתים עם טורקיה החדשה". הכותבים בו בוררים ומנתחים את הגורמים שהובילו להופעת מגמת הפשיזציה העולמית גם בטורקיה. ב-16 השנים האחרונות. תיאורם את הצלחתו של "אדון ארדואן" פותח לנו צוהר להבנת ספר התכסיסים של מנהיג סמכותני במאה ה-21. במקום לבטל או לזייף את הבחירות, לומדים האוטוריטרים לשלוט באופן הדוק בתנאי עריכתן, עד שאיש מלבדם לא יוכל לנצח בבחירות.

הכותבים חושפים גם קווי התנגדות, חולשות וניגודים בטורקיה החדשה: חובות כבדים, אי-שוויון גובר, התנגדות סביבתית כפרית, ניכור הנוער, עימות מגדרי, מרד אקדמי גמיש, דתיות הטרודוקסית והיסטוריה בלתי-כתובה (עדיין) של גל המחאה באיסטנבול למן מאי 2013. גל זה העלה מעל לפני השטח כוחות רב-תרבותיים ודמוקרטיים.

אבישי ארליך

בשבוע שעבר החל משפטם בטורקיה פייגין יוקסיקדאג וסלחאטין דמיטראש, נשיאי מפלגת העם הדמוקרטית (HDP). נשיאי המפלגה המתקדמת הכורדית נעצרו יחד עם עוד עשרות חברי פרלמנט ופעילים בפשיטות תכופות של המשטר.

הם מואשמים בהעלבת הנשיא, האשמה חמורה בטורקיה של ארדואן, בניהול ארגון טרור ובהפצת תעמולה טרוריסטית. האשמות אלה עשויות לגרום מאסרי עולם.

בית המשפט האירופי לזכויות אדם קרא לשחרורם. חברת פרלמנט מטעם המפלגה, לילה גובן, שובתת רעב כבר 75 ימים למען האסירים. ברחבי העולם נערכו פעולות סולידריות עם העצורים ובמחאה על משפטי הראווה המפוברקים. ארדואן מציג את כל מתנגדיו כטרוריסטים, ומשתמש בחוקים נגד טרור לחיסול האופוזיציה.

כתב העת לענייני המזרח התיכון MERIP, שפורסם החודש, הוקדש למצב בטורקיה. מאמר המערכת של גיליון 288 מגלה עד כמה המצב בטורקיה דומה עד כדי פחד למעללי נתניהו, ועלול לרמוז לנו על הבאות כאן. כך נכתב בכתב העת:

מאז ניסיון ההפיכה הכושל ביולי 2016, חלה בטורקיה סדרת שינויים, שתכליתם ביסוס שלטונם הבלתי-מוגבל של הנשיא ארדואן ומפלגתו, מפלגת הצדק והפיתוח (AKP). הפיכת-הנגד של ארדואן כללה טיהורים נרחבים בצבא, במערכת המשפט, בתקשורת ובאקדמיה. מאות אלפים פוטרו, נעצרו והוגלו. צעדים אלה ערערו את המוסדות האזרחיים שהיו פעם עצמאיים. באמצעות חוקה חדשה, ארדואן כונן שטון חסר מעצורים.

למרות הצלחתה בבחירות, עומדת ממשלתו בפני ביקורת גוברת מבית ומחוץ: היא נטשה את מאמצייה לפתור בדרכי שלום את הסוגיה הכורדית; מדיניות החוץ שלה מקרטעת ממשבר למשבר לפי גחמותיו של ארדואן; הכלכלה שהייתה בעלייה, מפרפרת עתה על סף קריסה כתוצאה מחובות גדלים; רבים רואים את הממשלה כמושחתת, לא מבוקרת ובלתי-סובלנית. הממשלה מתרצת את כישלונותיה במגוון אויבים, אמתיים או מומצאים.

כשעלתה מפלגת AKP בפעם הראשונה לשלטון ב-2002, דומה היה כי היא דוגמא לשילוב של דמוקרטיה ואסלאם. בשתי הקדנציות הראשונות שלה אימצה ממשלת ארדואן, כחלק ממהלכים לקראת כניסה לאיחוד האירופי, רפורמות ניאו-ליברליות בהתאם להתניות קרן המטבע הבינלאומית (IMF). הן הגבירו את הלגיטימציה של טורקיה בזירה הבינלאומית וגם את התמיכה מבית בקרב חוגים שהודרו מהסדר הישן (שנסמך בעיקר על הצבא).

מתודלקת בצמיחה כלכלית מהירה ובעליית רמת חיים בקהילות שהיו בעבר בשולי החברה, בנתה AKP חזית הגמונית רחבה. היא רכבה עליה בהצלחה בבחירות. אבל מאז, ברור שלא הפלורליזם הדמוקרטי ולא הצדק החברתי הם המטרות הסופיות של ממשלת ארדואן.

כיום מאופיינת טורקיה באי-שוויון חברתי חסר-תקדים יחד עם חזרה למשטר סמכותני. הפעם, הסמכות מרוכזת במפלגה של איש חזק אחד במקום בידיה של חונטה צבאית. הפנייה הסמכותנית בטורקיה מוצגת לרוב כתוצר לוואי של אישיותו

קול קורא לכנס 100 שנה לתנועה הקומוניסטית בארץ

מכון אמיל תומא ללימודים פלסטיניים וישראליים, בשיתוף עם המחלקה הרעיונית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), קורא לחוקרים, סטודנטים, פעילים ומרכזי מחקר להשתתף בכנס שיתקיים בנובמבר 2019 לציון 100 שנה לתנועה הקומוניסטית בארץ.

מאה שנים למפלגה

מאה שנות קומוניזם בארץ היו מרתקות ומורכבות. הן מעלות שאלות ודילמות רבות: האם הגישה הקומוניסטית המבוססת על השותפות היהודית-ערבית יכולה להיות המענה לקונפליקט הלאומי

החרף והמתמשך בין שני העמים? איך התמודדה התנועה הקומוניסטית עם המתח בין גישתה המעמדית והאינטרנציונליסטית לבין הסכסוך הלאומי החרף? האם ניתן לקיים שותפות יהודית-ערבית פעילה ומאבק מאוחד בחברה המפולגת על בסיס לאומי? מה הביטויים הפוליטיים, החברתיים והאידיאולוגיים לחלופות שהציבו הקומוניסטים במהלך מאה השנים האחרונות?

אלה הן חלק מהשאלות שיעמדו במרכזו של הכנס. מדובר בשורה ארוכה של צמתים היסטוריים בהם הקומוניסטים היהודים והערבים נדרשו לתת מענה עקרוני ופוליטי-מעשי. בין הנושאים שיעלו לדיון:

הקמת התנועה הקומוניסטית במערכה נגד האימפריאליזם, הציונות, והריאקציה הערבית; המפלגה הקומוניסטית ופעילותה המחתרתית בעת המנדט הבריטי; הליגה לשחרור לאומי כתופעה ייחודית בהיסטוריה של הקומוניזם בארץ; תכנית החלוקה והקומוניסטים: מגיבוש פתרון השאלה הפלסטינית במדינה אחת דמוקרטית וחילונית לפתרון של שתי מדינות; המפלגה הקומוניסטית הפלסטינית פק"פ והמרד הפלסטיני נגד האימפריאליזם הבריטי, השבתה הכללית והמרד הערבי הגדול; והקשר בין הקומוניסטים בארץ לבין ברית המועצות והמדינות הסוציאליסטיות.

נושאים נוספים בהם מארגני הכנס מעוניינים לדון: המורשת הקומוניסטית במאבקים מעמדיים, חברתיים ואיגוד-מקצועיים מאז שנות ה-20 של המאה שעברה; מק"י והתרומה להתפתחות הפוליטיקה, החברה והמורשת התרבותית של המיעוט הלאומי הערבי בישראל; המאבק לביטול הממשל הצבאי, המאבק נגד הפקעת הקרקעות הערביות ויום האדמה; הקומוניסטים: התפתחות תוכנית השלום והפתרון המדיני; הנשים הקומוניסטיות ומאבקהן; הקומוניסטים וההגמוניה של ארה"ב במדינת ישראל ובאזור; מק"י והמאבק נגד הכיבוש ולהקמת מדינה פלסטינית; מק"י וחברותה בחזיתות; הקמת חד"ש; היחס לציונות ולשמאל הציוני.

תקצירים של מאמרים וניירות עמדה (עד 200 מילים), או הצעות לסדנאות ולדיונים, יש לשלוח עד יום א' 31 במארס 2019 ליר"ר מכון אמיל תומא, עיסאם מחיזל. כתובת הדואר אלקטרוני:

emiltouma100@gmail.com

ספר על תולדות מפ"ם - הקיבוץ הארצי סיפורה של לוליינות פוליטית ואידיאולוגית

לאחרונה פרסם ד"ר טל אלמליח את ספרו "אנשי האתמול – הקיבוץ הארצי-השומר הצעיר ומפ"ם, 1956-1977". הספר ראה אור בהוצאה משותפת של אוניברסיטת בן גוריון והאוניברסיטה הפתוחה.

בהיעדר ספר מקיף החוקר את תולדות מפלגת הפועלים המאוחדת (מפ"ם) שהוקמה ב-1948 וחדלה להתקיים עם הקמת מרצ ב-1992, יכול ספרו של אלמליח להיחשב לפורץ דרך. זאת למרות שאינו עוסק בכל תולדות המפלגה שבעינתונה "על המשמר" התנשא המשפט "לציונות, לסוציאליזם ולאחוות עמים", אלא בפרק היסטורי מסוים.

הספר מתבסס על עבודת הדוקטורט של המחבר. בדומה למקרים אחרים, הדבר ניכר בעת הקריאה כשזו הופכת מסורבלת בגלל החזרה על הפרטים ואירועים בעלי משקל פעוט. יחד עם זאת, ולמרות הקושי בקריאה שוטפת, אפשר להסיק מהספר כמה מסקנות. המרכזית שבהן: מפ"ם וראשיה גילו בלוליינות פוליטית ואידיאולוגית שסופה התפרקות והצטרפות ל"גוש ציוני-ליברלי מתקדם" ושמו מרצ.

שנתנו המרכזית של המחבר היא כי "בין ההתפתחות הכלכלית-חברתית ובין המשבר הפוליטי והאידיאולוגי של הקיבוץ הארצי ומפ"ם התקיימו יחסי גומלין דיאלקטיים, ואלה מאפשרים להסביר הן את ההתעצמות והן את התפוררות, שהיו שלובות זו בזו" (עמ' 18).

במילותיי, מפ"ם (במקרה הטוב) דיברה בשני קולות: בתמיכה במרקסיזם-לניניזם וגם בציונות; באופוזיציה למפא"י ולמפלגת העבודה אך גם בישיבה הממושכת בממשלותיהן ואף ההצטרפות לצידה במשך שנים למערך; מפלגת "פועלים" בה האינטרסים של השכירים נדחקים הצידה לטובת התנועה הקיבוצית; אחוות עמים מוצהרת יחד עם השתלטות על קרקעות הערבים; מאבק בכיבוש אך תמיכה במלחמות כיבוש ובכניית התנחלויות בגולן; ועוד.

ואולם, ניתוחו של אלמליח חף מכל גישה מעמדית-עקבית. עבורו, המאבקים החרפים בתוך מפ"ם והקיבוץ הארצי היו רק מאבקים בין-דוריים ומסתכמים ביחסי הכוחות בין המנגנון העירוני לבין הממסד הקיבוצי. פה ושם, בסבך הסתירות, מבצבצות כמה אמירות מעניינות של אלמליח.

בכותבו על התפתחות והעלאת רמת החיים בקיבוץ השומר הצעיר לאחר 1948, כתב כי "התווספות קרקע לשטחי הקיבוצים לאחר מלחמת העצמאות תרמה להגדלת יכולת הייצור החקלאי" (עמ' 24). אלמליח לא מגלה לקוראיו מאיפה בדיוק "התווספה הקרקע" (רמז דק: קרקעות הערבים בעקבות הנכבה) וכמה "קרקע התווספה" לקיבוצים שבחלקם הוקמו על חורבות כפרים פלסטיניים.

גם בשאלות המעמדיות "מאבקה של מפ"ם היה מוגבל בשל האינטרסים של הקיבוצים, שזנקו לסיוע רב מהממשלה. המתח שנוצר שיקף את הסתירה הפנימית במפ"ם בין היותה מפלגת קיבוץ לבין שאיפתה להיות מפלגת פועלים. כאשר האינטרסים הסותרים הללו באו לידי התנגשות, בחרה המפלגה שלא ללכת עד הסוף במאבקה לטובת הפועלים משום שחששה לעזוב את הממשלה. עם זאת, כפיצוי, שמרה על רטוריקה לוחמנית" (עמ' 127).

אפרים דויד

ערוכים לשמור על השותפות

פלסטינים שאין ברשותם תעודת זהות כחולה אינם מורשים להיכנס לבית החולים יחד עם יתר הנוסעים.

האתר "שיחה מקומית" חשף בתחקירו, כיצד עולים מאבטחים על קו 18 של חברת "דן" כשזה נכנס לשטח בית החולים ותרים אחרי "בעלי חזות ערבית".

בהנהלת בית החולים אישרו כי "במידה שמדובר בתעודת זהות ירוקה, של תושב עזה או הגדה המערבית, מתבקש הנוסע להתלוות אל המאבטח מחוץ לאוטובוס על מנת לבצע בידוק ביטחוני בחפצים לרבות בדיקת מגנומטר לשם שלילת נשיאת נשק או חומרי נפץ".

כאלף צירי מועצת החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) התכנסו (19.1) באולמי אל-ג'ליל באבלעין. מוקדם יותר באותה שבת התכנסו מאות צירי מועצת המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) באותו אולם.

מזכ"ל מק"י עאדל עאמר סיכם את פעילות המפלגה בשנה האחרונה; נציגי חד"ש בכנסת סיכמו את עשייתם הפוליטית בכנסת ה-20; ומזכיר חד"ש מנצור דהאמשה הציג סקירה פוליטית וסיכום ביניים של המשא ומתן של חד"ש עם שותפותיה ברשימה המשותפת.

מאות צירי המפלגה והחזית התייחסו לדוחות המסכמים שהביאו הוועד המרכזי של המפלגה ונציגי חד"ש, וכן הביעו את עמדותיהם לגבי מערכת הבחירות הקרובה והאתגרים העומדים על הפרק. **מועצת חד"ש תתכנס פעם נוספת ביום ו', 1.2, ותבחר ברשימת חד"ש לבחירות לכנסת ה-21.**

מזכיר חד"ש, מנצור דהאמשה, התייחס לעמדת החזית לקראת הבחירות הקרובות ואמר: "הוויכוחים על חלוקת הכיסאות ברשימה המשותפת מאפילים על הממד הפוליטי של מערכת הבחירות. עמדת חד"ש היא שיש לשמור על הברית בין ארבעת המרכיבים של הרשימה המשותפת לקראת הבחירות לכנסת ה-21. אל מול כל הסכנות הנוכחיות של הימין הפשיסטי, הבחירה האחראית, הפטריוטית והנכונה היא שמירה על הרשימה המשותפת".

עוד הוסיף דהאמשה: "פגיעה באחדות הציבור הערבי והכוחות שוחרי הדמוקרטיה והשלום משרתת את נתיניה ואת הימין הקיצוני. השאלה האמתית הייתה ועודנה, כיצד מתמודדים ונאבקים מול הגזענות. אסור להיכנע ולעסוק באבק כוכבים ובמנהיגים וירטואליים".

הפגינו בבית החולים ברזילי: חוק הלאום גרסת האוטובוסים

פעילי חד"ש ועומדים ביחד, יהודים וערבים, מחו השבוע (20.1) על הפרדה גזענית בקווי אוטובוס באשקלון. עשרת הפעילים, חמישה ערבים וחמישה יהודים, עלו על קו 18 של "דן" בעקבות פרסום נוהל האבטחה המונע מפלסטינים שנוסעים בתחבורה ציבורית להיכנס למתחם בית החולים, מכריח אותם לרדת מהאוטובוס ולעבור בידוק בנפרד.

הפעילים הטמינו מצלמה וחיכו לראות כיצד ינהגו המאבטחים. המאבטחים פנו אל אחת מהפעילות, ע'דיר האני, משום שעטתה כיסוי ראש, ודרשו ממנה להזדהות. היא סירבה ושאלה אם הם דורשים זאת רק כי היא ערבייה. יתר הפעילים הצטרפו אליה, והמאבטחים הורידו אותם מהאוטובוס תוך הפעלת כוח. הפעילים המשיכו בהפגנה מחוץ לאוטובוס וקראו: "לא נסכים שיורידו נוסעים רק כי הם ערבים".

בשבוע שעבר (17.1) הודתה חברת האבטחה של בית החולים ברזילי באשקלון כי היא נוהגת במדיניות של סלקציה כלפי הנוסעים בתחבורה ציבורית הנכנסת לבית החולים:

הגשת מועמדות לרשימת חד"ש לכנסת

המושב השלישי של מועצת חד"ש הארצית, שהתכנס בשבת 19.1, קבע כי מועמדות לרשימת חד"ש לכנסת ה-21 יוגשו החל ביום א' (20.1) ועד יום ו' (25.1). כל מועמד חייב לחתום על טופס המועמדות באופן אישי. טפסים יומצאו במשרדי חד"ש בחיפה וגם יוגשו שם.

מק"י: ישיבת הוועד המרכזי

על סדר היום: הבחירות לכנסת ה-21, סקירה פוליטית, עניינים ארגוניים.

יום ו', 25 בינואר, 14:00, שדרות בן גוריון 39, חיפה

חד"ש: ישיבת המזכירות הארצית

על סדר היום: הבחירות לכנסת ה-21, סקירה פוליטית, עניינים ארגוניים. לישיבת המזכירות מוזמנים גם כל מזכירי הסניפים.

יום שבת, 26 בינואר, 16:00, שדרות בן גוריון 39, חיפה

פגישת פעילי רשת מסרבות

על סדר היום: תכנון פעולות סולידריות עם עזה ותמיכה בסרבני הגיוס

יום ה', 24 בינואר, 19:00, אחד העם 70, תל אביב

מועדון הגדה השמאלית: "מערה"

ערב שירה בהשתתפות חגית אונמני רובינשטיין, מירי אורן, מיכל אסל, חגית גרוסמן, שירה חרש ונדיה עדינה רוז

יום ב', 28 בינואר, 20:00, אחד העם 70, תל אביב

עמותת "אני ישראלי": השקת הספר המשפטי

פאנל ודין בהנחיית איש התקשורת ג'לאל איוב ובהשתתפות ד"ר יגאל בן-נון, עפרה ישועה ליית ויוסי ברנע

יום ו', 8 בפברואר, 10:30, אחד העם 70, תל אביב

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

סימביופסיכוטקסיפלסם טייק 1 - ויליאם גריבס

1968, ארה"ב (אנגלית; כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 26 בינואר, 20:00, אחד העם 70, ת"א